

Ekisodas

Waeuwa uawa

Ebo Ekisodas ipawaida ipa “nomone antoi,” sa ipa dewa debama Israel apanawa dewantoiena dudunau, mo nola dewalala waimoie Isibt ene antoiena. Buka ema bedewe gagalo nepa uduudu
4 winei:

God Ibru apanawa nola dewalala waimoio in-
amode

Ibru apanawa wadi Sainai enediawo antoi

God saua badowa dewasade meba apanawa
mampo wadi Sainaiwa ita anaana wanamon
Israel apanawa wadapos bolawa dewamoiena.

Iakob damba Isibt bedewe debamaleide

¹ Iakob ita obampa, mo manamanainapu ita obampu do Isibtiwa iane antoiena. Mo ebou ipa:
² Ruben, Simion, Liwai, Iuda, ³ Isaka, Sebulun, Benjamin, ⁴ Dan, Napitali, Gad ita Asea. ⁵ Tane Iosep ipa Isibt bedewe wandie. Ita Iakob obampa ita atatawa do wisiau uduudu ipa 70 waden.☆

⁶ Tane Iosep ita tatatawa, ita mo mida walama sawo waimoia uduudu bontonatuwaiena. ⁷ Tane me damba Israel apanawa ootontone uarantone baiwa Isibt bolawa uduudu nopesaiana.☆

Isibt warerewa sai debama Israel apanawa osouwo itude

⁸ Ena uraia diantono aupe warere sanaa Isibt tawowa atoweleno oniedie. Warere sa Iosep

☆ **1:5:** Bumpai 46.8-27 ☆ **1:7:** Aposel 7.17

ita do me nolawa Isibt bedewe dewamona mai atemba, dia.✧ ⁹ Tauma me apanawa diamone wanase, “Asisuneana: Israel apanawa uarantone mukawauida seganton, mai no ruamba. ¹⁰ Naita emalawoamba apanawa onamba enompo, Israel apanawa mo do awodea onamba enapue kadineputue epue antoputuwapu. Sa baiwa no gagalontate mo uarantone intawa enatabodata.”✧

¹¹ Sa baiwa Isibitiwa Israel apanawa dewamoieno badowa nolantone. Mo oniamompe atouwomompo nolantompa apanawa seganton. Ita mo Israelwa diamoieno bola nata debamau, Pitom ita Ramsis wadamoiena. Sape warere nana ita nitu isiwa do adibalempaa baiwa. ¹² Isibt apanawa sai debama mo osouwo ituio badowaida mo baibu nolantone. Tane Israelwa bola sa bedewe uarantone daberarantone bola uduudu wadeiena baiwa mo nuau salen. ¹³⁻¹⁴ Sa baiwa mo awasinamoie nola badowa wanamoio ita nolantone poka eteie. Ita mo badowa poka wanamoio biriki dewamoie do poka gadantone biriki wadadosampa baiwa. Tane do mo diamoio iraibu bedewe nolantone. Isibt apanawa poka debamaia mo osouwo itune dewamoio badowa nolantone, mai nuapareuntope emopona, dia.

²² Tane warere aiawa badowa mampe apanawa diamone wanase, “Ibru apanawa obampu mona gamomoia otamone esa Nael bedewe aubamonuna. Tane obampu iwoa muntompa ewamonune emonuna.”✧

✧ **1:8:** Aposel 7.18 ✧ **1:10:** Aposel 7.19 ✧ **1:22:** Aposel 7.19

2

Moses mulena gagalowa

¹ Tane apana dea Liwai damba bedewe enene meba dambaida iwa naisen. ² Ita i sa wandie bulene oto mona gamosan. Oto sa muleno me ewena ewaewawa eudida. Sa baiwa me wadene weregasane wandio uaboa natadea dianton.✧

³ Tane me mai oto weregasapona rua. Sa baiwa me posa ina esa tampe inintoia ebowa paperas mampe dewasaiena wadene, nagawa ia bod-
ipa mampe pasisabodalen. Ita posa sa wadene bedewe oto aine esa Nael osowe itunieno ina esa waiwe inintoia bedewainta alen. ⁴ Tane oto weanapa eseanama enene ewedie, ando me mampe dima segalepi.

⁵ Walama sawo warere anoopa duadi awa iene alen ita me nolawa dewalala iotopa esa waiweinta laie. Sape me posa ina bedeuwointa iedia ewene, ita me nolawa dewalala diamono posa esa bedewe wadane me mampe wimoiena. ⁶ Ita me posa wadenaubene oto kerauda ewen, ita oto sa gegela ke wadio nuaparewalene wanase, “Ema ipa Ibruwa otopu dea.”

⁷ Tane oto weanapa alene warere anoopa diene wanase, “E menedia, ne anteape Ibru iwa dea diapo wimpie oto ema wadepie e baia amamasapi, ba?”

⁸ Warere anoopa epe etene wanase, “Oa, sa rua, aitaa!” Ita me alene oto inawaida banlene wisen.

⁹ Tane warere anoopa i sa diene wanase, “E oto ema wade aitee ne baina gamosaa, ita ne ando

✧ **2:2:** Aposel 7.20; Ibru 11.23

malesaepa.” Ita sape me oto sa wadene alene gamosan.

¹⁰ Tane oto mulene debamalene ama eno ita banlene wisene warere anoopa waneno wadene otopawanasan. Me oto ebowa ituna Moses,* ita me wanase, “Ipawa ne esa bedewee me wadanaaubena.”✧

Moses salene Isibt ene Midia bedewe aleide

¹¹ Tane ena uara diantono aupe Moses mulene debamalene ita nosene alen apanawa Ibruwa ewamopia baiwa.✧ Ita Isibt apanawa aia badowa mampe diamoio nolantoio ewamodie. Ita do Isibt apanawa dea enee Moses apanawa dea Ibru apanawa epedio ewen. ¹² Tane Moses apana iwumodie tane mai apana da me eweipe, dia. Ita me enene Isibt apanawa sa epenboe ita tauwadea dogo tone dobokadikadilene en.

¹³ Tane imonemba Moses oshowe nosene apanawa ewamopia baiwa alen. Me alene Ibru apanawa nata muba onantoio ewamon. Ita me ona ualena apanawa diene wanase, “E dima baiwa eba soa epeiana?”

¹⁴ Tane me leusane wanase, “Ambi waiana, e mida itueno no atoawone ita dodomananeiana? E ne epaneabolepi imana Isibt apanawa epaabolena rua, ba?”✧

Tauma Moses salene ita nuawa bedewe in-senase, “Apana uduudu ne kadiwa dewasana umanawa atentoiena.” ¹⁵ Ita warere wandie Moses Isibt apanawa dea epenbolena umanawa etene Moses bosapona intawa banusadie. Tane

* **2:10:** Ebo Moses Ibru aiawe etaetawa ipa teinenposiden.

✧ **2:10:** Aposel 7.21 ✧ **2:11:** Ibru 11.24 ✧ **2:14:** Aposel 7.23-28

Moses sawe weuwane alene Midia bolawa bedewe wankasalen.✧

3

Moses pirisi do waimoie ita me anoopa Sapora naisen.

Iawe God Moses mampe gagaloleide

¹ Moses nemonapa Dietero puewa sipsip ita gote oniamodie. Me ipa bola Midia pirisiwa. Walama dea me pue banlamone sala makowa bedewe wadi Sainai* bedewe wisen, wadi sa ipa kakaiwaida Iawe God baiwa. ² Sape Iawe God enseliwa me mampe segalen, me ewaewawa ia idie bumedia epawa rua ia kerauda inileidia bedewe idia ewedie. Moses pisiwane ia sa idia ewedie, tane ia sa bumedia mai ia sa kerauda ipatuwapon, dia.✧ ³ Me epe ewedie insenase, “Dima baiwa ia sa kerauda inileidia mai ipatuwapon? Ne mampeido anteaape ewapo.”

⁴ Iawe God Moses ia idia mampeido iedio ewene ita ia sa kerauda idi bumedia bedewe sawano apalene wanase, “Moses, Moses.”

Ita Moses me sipoasane wanase, “Oa, ne ema.”

⁵ Sape Iawe God wanase, “E mai riaite ia sa kerauda mampeido winea. E bauta waawo sendoro otawiaita, ipawa dogo ema e osowe eneiana ipa kakaiwaida. ⁶ Ne ipa e nosinosia Godiu - Abraam, Aisak ita Iakob Godiu.” Ita Moses aia ema etene me ewaewa saidalene namba rupusan.

⁷ Ita Iawe God wane wanase, “Ne aitamana Isibtiwa ne apanana mampo kadiwa dewasaio

✧ **2:15:** Aposel 7.29; Ibru 11.27 * **3:1:** Wadi Sainai ebowa da waia Oreb. ✧ **3:2:** Aposel 7.30-34

ewane ita do ne apanana keu etana mo ne sauna menamode mo atowomoie oniamoia mampo inamopa. Mo poka eteia ne atenten. ⁸ Sa baiwa ne Isibt apanawa mampoe mo inamopaa baiwa iane winen. Ita mo banlamopo Isibt epue antopu bola euda bedewe. Bola sa ipa debama eudida maura bolawa. Tane bola sa bedewe Kanaan, Itai, Amori, Perisi, Iwa ita Sebusi apanawa sape waimoi. ⁹ Ulaipa, ne apanana poka eteie sidantoia kewa ne mainawo wiseno etana. Ita do Isibt apanawa poka debama mo wanamoia ewana. ¹⁰ Sa baiwa ne tauma waaubaedina Isibt warerewa mampe aite ne apanana Israelwa banlamowo Isibt epue nomopu.”

¹¹ Tane Moses God mampe wane wanase, “Ne apana diapanaida. Ambi anteape warere mampe e apanaa banlamopo Isibt epue nomopuaubepu?”

¹² Ita God me sipoasane wanase, “Ne ipa e do. E Israel apanawa banlamowo Isibt epue nomopuaubepua, e ando wadi emawo ne wadaposineana. Ema epe segalepio ewee ateita, ne e waaubaena.”

¹³ Tane Moses wanase, “Ne anteape Israel apanawa diamope wapase, ‘No nosinosimba Godiu waaubaneno e manlawo winen.’ Ita mo wapuase, ‘Me ebowa ambi?’ Ita ne ambi wape diamopa?”

¹⁴ Tane God Moses diene wanase, “Ne ipa ne!✠
† Ita e Israel apanawa diamoe waase,

✠ **3:14:** Gagalo 1.4,8 † **3:14:** Ibru aiawe Ne ipa ne aia sa etaetawa Iawe God.

‘Me ebowa ipa “Ne ipa ne waaubanen e manlawo.” ¹⁵ Tane do God Moses mampe wane wanase, “E aite Israel apanawa ema epe diamoa,

‘Iawe God, e nosinosila Godiu, sa ipa Abraam, Aisak, ita Iakob Godiu, me ne waaubanen e manlawo. Ne ebona, Ne ipa ne ebona winakasalala; ando ita ando apana muntompa ne ebona epe wampa.’ ”

Em aupe Moses leulene wisene bolawe wandie ita ene Isibitiwa alen. Me aleidie tatawa Aron into donsane nata antoiena Isibitiwa. Mo sape wimone dewa uduudu segalena umanawa Israel apanawa debamau diamoieno eteiena. Em aupe Moses tatawa Aron nata antone Isibt warerewa diane waienase, “Iawe God no waaubaneno e manawo winetana e dieeto Israel apanawa emowo nomopue antopu sala makowa bedewe pue pulontopu me mampe.”

Tane Isibt warerewa wanase, “Ne mai mo emopo antopu, dia. Mo ideita mape nolantompe waimompa.”

Sa baiwa Iawe God matangela pokawaau dewamodie Isibt apanawa mampo. Tane Isibt warerewa mo mai eiamopono antopona, dia. Me Isibitiwa esau dewasano osinalen, do pueu bobontoiena ita etepu benebeneleidie, tane Isibt warerewa mo mai emopona, dia.

11

Moses Isibt apanawa diamodia God mo obampu mona tautuwa bomopi

¹ Tane Iawe God Moses diene wanase, “Ne Isibt warerewa ita me apanawa do mampo matangela ompa wapaaubepo osouwolepi. Ema aupe warere ewepie oalepio aitana. Walama ema osowe me oalepie tanalepio nolene aitanaaubena.

² Sa baiwa tauma nolene aitane Israel apanawa diamone wanase,

‘E uduudu nolene Isibtiwa mida tanlawo waimoia mampo aitane diamono etepu benawa gold ita silwa mampe dewamoia iririwaintano enalepu.’ ”

³ Tane Iawe God Isibt apanawa dewamono Israelwa nuapareunton. Ulaipa, warere nolawa dewalala apanawa debamau ita apana uduudu emauwo, Moses ebowa Isibt bedewe ipa debamalen.

⁴ Sa baiwa Moses alene warere diene wanase, “Iawe God wadiase,

‘Ne tadina pouwe Isibt tawowa bedewainta anteapa, ⁵ ita seda mona bauta muntuna uduudu Isibt bedewe wanwanlala bontopu. Ita iepi alepie nola dewala iwa mida witape witewasadie wandia otopa mona tautuwa bolepi. Ita do pue kau obampu tautuwa uduudu bontopu. Tane bo ema warere otopa mampe ualepi, oto sa mamba aupawa wadape nitu uduudu oniamopona. ⁶ Tane Isibt tawowa uduudu bedewe apana ke debamaia wampa. Ke ema rua mai da epe mapo wapona, ita ando mai osowe ke ema rua wapu, dia. ⁷ Tane Israel apanawa mampo mai kadiwa da segalepi, dia. Ita eueuwa elo mai Israel apanawa ba pueu raumopi, dia. Ita ema mampe e Isibt apanawa

ateitana, ne Iawe God, Israel apanawa e manlawo empuiamone nambemona.’ ”

⁸ Ita Moses wanase, “E nolaa dewalala apanawa debamau uduudu wimopue ne mainawo dunentopue wapuase, ‘E apanaa do aitana!’ Ita muriwa ne anteapa.” Tauma Moses nuawa kadileno ita warere ene alen.

⁹ Ita Iawe God Moses diene wanase, “E warere mampe gagaloitono aiaa etepie tane nuawa anatepie badosapi. Epe segalempo ne ginasa isiwa pokawaau Isibt bedewe dewamopa.”

¹⁰ Tane Moses ita Aron ginasa pokawaau warere emawe dewamoiena. Tane Iawe God me nuawa bodene badosan. Sa baiwa me mai Israel apanawa eiamopono Isibt epe nomope antopona, dia.

12

Pasowa odawa ualeidia gagalowa

¹ Tane Iawe God, Moses ita Aron Isibt bedewe ema epe diamone wan, ² “Uaboa ema dewasano e uaboala bautaa ena deadea bedewe. ³ E aitane Israel apanawa uduudu diamone wanase,

‘Uaboa emauwo walama 10 oso apana uwala du deadea baiwa pue sipsip ba gote sanaa me duwa apanawa do napua baiwa sonabepu.

⁴ Tane apana dea duwa bedewe apana nata os waimoi, ita moia sa uduudupa muba mai napua rua, dia. Naita epe segalepia mo sosou tampo waimoia do awodeantopue napu. Moia sa apana wisiawa ruau ita do napua ruantopue odantopue wanamopu. ⁵ E sipsip ba gote mona

enawa dea wadena etepu eubu sonabamona mai kadiwa, dia.

⁶ E pue sa onienadewaitana ita uaboa sa bedewe walama 14 wadompo rawiwa omo pamempo Israel apanawa uduudu pue sa bomopu. ⁷ Ita e pue sa osinawa wadane du moa sainapa ita onape wiramone aitana, du sa bedewe nana nanune wanlempa. ⁸ Tane tadina sawo e moia wakadabadabamone sinun sigasigaua ita bured mai ist dola do nanuna.

¹¹ E nanala ema epe nana: a baiwa benaitane wala lomawa taumona ita koinala witalawo otamona. Ita nana tauwadea nanatuwapi. Ema ipa Pasowa odawa ne Iawe God wadaposineana baiwa. ¹² Tane tadina sa deawa bedewe ne Isibt tawowa uduudu bedewainta anteape apana ita pue obampu tautuwa mona uduudu bomopatuwapi. Ne ipa Iawe God, ita Isibt apanawa godiu wadaposimoia ebou ituaisimopa. ¹³ Tane osina e dula moape winedia sa ipa e wainilana eueuwa. Ita ne osina sa ewape e dula epaiapa. Isibt apanawa matangelamopine e mai kadilepa, dia.

¹⁴ E oda ema rua ena uduudu bedewe de-wasanuna. Walama ema wisempo odaitonuna ita epe mampe e ne Iawe God dima dewasana insenuna. Ita ando e nosinosila oda ema odantompa, mai epu, dia.'

Bured tabataba odawa

¹⁵ 'E bured mai ist dola nanuno walama 7 dialepi. Tane oda ualempo walama sa dea bedewe ist uduudu e manlawo duwa wineia otamone aubamona. Oda ema ualempo mai

mida bured ist bedewe itune dewasaiena napi, ideita walama 7 diantopu. Tane apana mida walama 7 sa bedewe bured ist dola napia me Israel apanawa mampo wapuaubepuo emopie aidalepi. ¹⁶ Oda walamawa sa bumpa oso ita ompa oshowe wisepia, walama ema nata bedewe e awodeaitonune wadapositionuna. Ita walama sa oshowe e mai nola da dewasana, dia. Tane waine nanala os laulaitonuna rua. ¹⁷ Ita bured tabataba odawa dewasanune, insena ambi walama ema bedewe ne e apanala ita danla banlamono Isibt ene nomoiena. Ita e nosinosila ando ita ando muntompaa walama ema wisempo odawa dewasampe akasantompa.’”

Pasowa ualeidia gagalowa

²¹ Tane Moses Israel apanawa debamau os diamono auweieno wanase, “E deadea aitane sipsip ba gote otopa sanaa sonabamone ita bomona. Ita e obanla do Pasowa nanawa dewasane nana. ²² E ia isop ragapa dimbuitane pue osinawa redu bede winedia bedewe aine du moa sainape ita onape wiramone ena, ita mai mida nosepie alepi, ideita walamalepi. ²³ Tadino Iawe God Isibt bolawa uduudu bedewainta alepie apanawa deadea obampu mona tautuwa bomopituwapi. Tane me osina e dula moa sainape ita onape winedia ewepie epiiepie alepi. Ita bo enseliwa mai epio wisepie dulawo odepie obanla tautuwa bomopi, dia.✧

²⁴⁻²⁵ Tane e obanla do tawo Iawe God saualena enalepia bedewe odane, e ita obanla do ema epe

✧ **12:23:** Ibru 11.28

dewaitana; e Pasowa odawa ena deadea bedewe insenune dewasanune wankasaitana. ²⁶ Tane e obanla waitarantopue wapuase, ‘No oda ema dewasaitana ipawaida dima?’ ²⁷ E mo sipoamone wanase,

‘Ema ipa Pasowa pulowa, Iawe God ebowa wadaposiwa baiwa. Mapo tadina sawo Isibt bedewe Iawe God no dumba eniene alen. Ita Isibt apanawa dubu bedewe obampu tautuwa mona bomon, tane no obainimba emon. Sa baiwa no epe dewantitana.’ ”

Ita Israelwa uduudu dunentone Iawe God wadaposisaiana.

²⁸ Sa baiwa Israel apanawa antone dima Iawe God Moses ita Aron diamona ruaida dewasaiana.

Seda mona tautuwa bontoiena

²⁹ Tadina pouwe Iawe God Isibt sedawa mona tautuwa uduudu bomontuwan. Me warere otopa mampe ualen, ando me aupawa wadape nitu uduudu warere mampea atowelepono oniamopona, ita iene alene dibura apanawa obampu mona tautuwa do bontoiena. Ita do me pue obampu mona uduudu tautuwa bomontuwan.

³⁰ Ita tadina sawo warere nolawa dewalala debamau ita Isibt apanawa uduudu enanawimoiena. Du deadea bedewe apana obampu tautuwa bontoiena. Sa baiwa mo uduudu uaantone ke debama waie.

Israelwa Isibt ene nomoiena

³¹ Tadina sa deawa bedewe warere Moses Aron nata apamone diamone wanase, “Tauwadea nolene aitana, e ita e apanala Israelwa do! Ne bolana ema enaiane aitane Iawe God wadaposisana eba inseilana rua. ³² Ita e sipsip, gote

ita kau uduudu otamone aitana. Tane aitonune, e Godila iririsano sau euda ne osonawo itupi.”

³³ Tauma Isibt apanawa diniwa mampe Israelwa diamone waienase, “Naita e mai aitana no uduudu bontatatuwapi.”

³⁷ Israel apanawa bola debama Ramsis bedewe waimoie ene wawointa antone bola Sukot bedewe wimon. Tane apana mona wisiau 600,000 waden, tane ioto ita seda mai wisiamopona, dia.

³⁸ Mo apana uara isiwa da nambea do anton, mo pueu uara sipsip, gote ita kau do antoiena.

³⁹ Isibt apanawa mo waubamoio nomoie baiwa, omo dialeidio diniwantone nanau mai imaasape wadapona. Ita mo parawa gadala mai ist dola otene do antoiena. Sa baiwa mo parawa gadala bedewe mai ist dola dewasane bured tabataba sumoiena.

⁴⁰ Israel apanawa Isibt bedewe waimoiena enawa ipa 430 dialen.✧

Pasowa nanawa anaanawa

⁴³ Iawe God Moses ita Aron diamone wanase, “Pasowa nanawa anaanawa ema epe: Mai apana da nambea nana sa napi, dia. ⁴⁴ Ita e nolala dewala mane mampe gimaramolano baila nolantoia nana sa napua, rua. Tane bauta mo ete nonowa dewawa dewasapu. ⁴⁵ Tane apana da nambea e bedelawo walama kerauda os baiwa waimoia ita do nolala dewasaio malesamoilana, mo mai nana sa napu, dia. ⁴⁶ E sipsip sanaa Pasowa moiawa du dainea bedewe imasalanawo waine nana, ita mai moia sa kimba da wadane

✧ **12:40:** Bumpai 15.13; Galasia 3.17

pewa nolena, dia. Ita do mai nepa ainapundepi, dia. ✧ 47 Tane Israel apanawa uduudu Pasowa nanawa napu mai epu, dia.”

13

Oto tautuwa enapune awowasaa

¹ Iawe God Moses diene wanase, ² “Seda tautuwa mona uduudu einapune ne neana. Israelwa sedau mona tautuwa uduudu ita pue obampu mona tautuwa uduudu, ne nebaana.” ✧

Moses Israel apanawa diamode.

¹¹ Moses wanase, “Iawe God e banlalepi alepie Kanaan apanawa bolau enalepi, mapo e nosinosa mampo badowa sauamona rua. Me bola sa enalepia, ¹² e obanla mona tautuwa uduudu ita pue obampu mona tautuwa uduudu einapune Iawe God wanana. ✧ Ipawa apana obampu ita pue obampu tautuwau uduudu ipa me mebaawa. ¹³ Tane e puela donki otopa mona tautuwa leusane wadawada menalepia, sipsip sanaa mampe gimaraitane leusane wadana. Naita e mai pue donki otopa mona leusane wadana, sa ipa e donki sa imumba ainapundepi. Tane e obanla mona tautuwa uduudu gimaramone otamone manlawomona.

¹⁴ Ita ando e obanla waitaralepue wapuase, ‘Dima baiwa no dewa ema dewasaitana?’ Tane e mo diamone wanaase,

‘Iawe God mukawa debama mampe no Isibt tawowa bedewe wadaubaneno nonen. Sape no nola pokawa etatana, ita mai malesa do

nolantepona, dia. ¹⁵ Tane Isibt warerewa nuawa badoidaleno no mai eianepono nonepe antepona, dia. Sa baiwa Iawe God Isibt bedewe oto mona tautuwau ita pue obampu mona tautuwau uduudu bomontuwan. Ipawa ema baiwa ne pue obampu mona tautuwa einapune Iawe God wanana, tane oto mona tautuwa uduudu gimaramonune otamonune mainawomona.’

¹⁶ Dewa ema ipa eueuwa rua e witala osowe ita bena rua nanla osowe winompa, Iawe God mukawa debama mampe no wadaaubaneno Isibt tawowa ete nonen.”

²⁰ Ita ema aupe mo bola Sukot ene antone Etam bedewe wimone sala makowa enentudenawo saradountone waimoiena. ²¹ Tane Iawe God nambunepe bautalene banlamodie. Ita walamo me giou bedewe tuatua rua nambunepe enene bautalene banlamodie ita tadino me ia idie bumedia bedewe tuatua rua enene sapa wanamodie banlamodie. Ema epeinta mo walama ita tadina antopua rua.

14

Warere Israel apanawa tanamone wawo aleide

⁵ Tauma Isibt apanawa Israelwa ene antona umanawa warere dieieno eten, sa baiwa warere ita me nolawa dewala apanawa debamau insaisau leusane waienase, “No ambi dewanten? Israel apanawa ema no emotano nomone antoiena, tauma no nolamba mida dewasapi!” ⁶ Ita warere ona turakawa pue oas mampe teiteinala imaamon ita sorodiawa otamone mampemon.

⁷ Ita me turaka pue mampe teiteinala wisiawa 600 eubu ita do Isibt turakawa uduudu otamon. Ita turaka sa deadea osouwo ona ua apanawa do teamon. ⁸ Tane Iawe God Isibt warerewa nuawa badoidasano Israel apanawa tanamone wauwo alen. Tane Israel apanawa insaisau badowa itune antoie. ⁹ Tane Isibt apanawa mo tanamone antoiena. Warere ita me turakawa pue mampe teiteinalala, sorodia oas osowe wanwanlala ita ona apanawa wimone mo Pi-Airotiwa owa tampe dommoiena ita bola debama Baal-Sepon ipa waiwa dauwo winede. Tane sape Israel apanawa walama kampaيدا os bola wadane waimoie.

¹⁰ Warere ita me sorodiawa do mamponitoio ita Israel apanawa pisiwane Isibt apanawa onau enapua baiwa ieio ewamone saidantone ita Iawe God mampe sau baiwa iririntoie. ¹¹ Ita mo Moses mampe momoduntone waienase, “Isibt bedewe bo nagawa dia, ba? Sa baiwa no banlane mape sala makowa bedewe winene bontata baiwaitiana! Dima no mainimbo dewasaana? ¹² No Isibt bedewe wainitana walamawe no dieete watanase, ‘No enea, mai umanamba wana, no Isibt apanawa baibu nolantonte wainenta!’ No Isibt apanawa baibu nolantite wainitana etaetawa euda rua, tane mape sala makowa bedewe bontata baiwantitana.”

¹³ Tane Moses mo diamone wanase, “Mai saitana! Badowa enana, ande Iawe God e inalepia emalawo ewana. Tane Isibt apanawa ema tauma ewamoilana ando mai osowe ewamona, dia. ¹⁴ Tane Iawe God e adilawolepie saulepi. Sa baiwa badowa enane dainaitana.”

Israel apanawa owa nawane antoi

¹⁵ Tauma Iawe God Moses diene wanase, “E dima baiwa ne mainawo sau baiwa iriritiana? Israel apanawa diamowo antoiawo akasantopu.

¹⁶ Tane e koinaa owa deneuwesae wadaaposie enono owa empipune awopawa itupio, tauma e nolene sala makowa asiasi sawanointa nawane aitana. ¹⁷ E ewona, ne Isibt apanawa nuau badosano walawo iei. Tane Isibt warerewa ita me sorodiawa, ita turakawa pue oas mampe teiteinala ita sorodia oas osowe wanwanla, ne nanaumope aimopo apana ne wadaposineapue iononeapu. ¹⁸ Ne Isibt warerewa, turakawa pue mampe teiteinala ita sorodia oas osowe wanwanla nanaumope aimopa. Ita Isibt apanawa uduudu atentopu ne ipa Iawe God.”

¹⁹ Tane God enseliwa Israel apanawa nambunepe bautalene banlamone aleidia leulenitue adiwolene enen. Ita giou budibudi tuatua rua enene bautaleidia leulenitue alene adiwolene enen. ²⁰ Giou sa Isibt ita Israel apanawa sawanauwo enen. Ita tadina sawo Isibt apanawa mampo dewasano sala dubaidalen ita Israelwa mampo sapa dewasan. Sa baiwa tadina sawo mo mai dommpoona, dia.

²¹ Tauma Moses witapa wadenposie owa deneuwesan. Ita Iawe God lanunu badowa omo wiseidiawo dewasano wisen, ita tadina daumawa lanunu owa sune einpundeno dogo makowa segalen. ²² Ita owa bela rua wita on ita sen deneuwe eneo sawanointa Israel apanawa nawane dogo makowa asiasi antoiena.✧

✧ **14:22:** 1 Korint 10.1,2; Ibru 11.29

²³ Tane Isibt apanawa mo tanamone anton. Warere oasiwa, turakawa, sorodia oas osowe wanwanlala uduudu Israelwa tanamone wawo owa bedewe antoiena. ²⁴ Tadina bedewe ia iilala tuatua rua ita giou bedewe Iawe God emawa ieno Isibt apanawa ewamone dewamono koakoanton. ²⁵ Me turaka wawa kadimon, sa baiwa mo mai turaka sa osowe wampue antopua rua, dia. Ita Isibt apanawa waienase, “Iawe God Israel apanawa adiwolene saumode, no Isibtiwa onamba enede, sa baiwa no sambo ete ana.”

²⁶ Tane Iawe God Moses diene wanase, “E owa deneuwe witaa wadaapos ita owa leulepie aupawe wisepie ita Isibtiwa turakau ita sorodia oasiu do osouwointa alepie numamopi.” ²⁷ Tauma Moses owa deneuwe witapa wadenposie enedie, ita omo wiseidio owa leulene aupawe wisene itunboden. Tane Isibt apanawa sawo weuwape antopona baiwantoio Iawe God mukawa debama mampe aubamono owa bedewe anton. ²⁸ Ita owa leulene aupawe wisene Isibt apanawa osouwointa alene numamon. Ita mai turaka pue mampe teiteinala, sorodia oas osowe wanwanla ba sorodia isiwa da wampona, dia.

³¹ Tane Israel apanawa Iawe God ginasa debamawa mampe Isibt apanawa nanaumone aimona ewane Iawe God sawanton. Ita mo Iawe God ita me nolawa dewala Moses mampo sumanainton.

15

Moses wadaposiwa sasawa

1 Tane Moses ita Israel apanawa wadapos sawa Iawe God mampe sasantone wane waienase,

“Ne sasa mampe Iawe God wadaposisadina,[☆]
 ipawa me emalawoa apanawa oasiu ita turakau pue mampe teiteinala
 do owa bedewe noanamone nanaumon.

2 Iawe God ipa ne mukana
 itaasantepina mampe me wadaposisapina
 ipawa me ne inanen.

Me ipa ne Godna sa baiwa ne me wadaposisapina
 ita me ipa ne mamana Godiwa sa baiwa ne
 me wadaposisapine ebowa debamasapina.

3 Me ebowa ipa Iawe God;
 Me ipa apana onawaa.

4 Me warere turakawa ita sorodiawa
 ita do me nolawa uwantoia apanawa eubu
 Owa Bumawa bedewe noanamon.

5 Mo seu rua owa bedewe ieieno owa numamon.

6 O Iawe God, e witaa on ipa mukamukauaida,
 witaa sa mampe wadamoe mususamoe
 aimoana.

7 E mukaa ionoidoleno emalawoa apanawa
 nanaumoe aimoana.
 E nuakadia ia ina idituwadia rua iene mo ituiamon.

8 E nonaua owa tepaleidia suno badolen,
 ita owa einpue bela rua enen,
 ita owa makolene badolen.

9 Tane emalawoa apanawa asowawalene wanase,
 ‘Ne mo tanamope anteapa, ita ne mo wadaitumopa,

[☆] 15:1: Gagalo 15.3

- tane mo puraiwau eubu uduudu ne menane-
 dia otamopatuapi,
 ita isimana teinepaaubepe mo bomopa.’
- 10 Tane e nonaua mampe owa suano wisene
 apana numamon,
 ita mo seu rua owa bedewe monuntone iane
 anton.
- 11 Iawe God, god isiwa e rua waimoi, ba? Diaida!
 E dea os ipa ulaipa kakaiwaida,
 mukaa debamaidalen no saantitana,
 e ginasa pokawaa dewalala wainiana.
- 12 E witaa on wadaaposideno tawo moawa
 awane emalawoa apanawa numamontuan.
- 13 E nuawadawadaa debama mampe e apanaa
 inamoana
 emalawoau apanawa mampoe banlamoano
 nomoiena.
 E mukaa debama mampe mo banlamoe
 e bolaa kakaiwa bedewe teamoana.
- 14 Bola daitada apanawa e dima dewasaana
 umanawa etane uwauwabobontone saidan-
 ton.
 Pilisitia apanawa saidantone nuau pokaida
 wadie;
- 15 Tawo Edom apanawa uauntoia memesaidan-
 tone saidanton;
 Moab apanawa debamau santoie etepu uwedie;
 Kanaan apanawa uduudu santone guribubun-
 toie.
- 16 Apana uduudu saidantoie.
 O Iawe God, e mukaa debamaia mo ewane
 seu rua badontone eneie,
 no emalawoamba apanawa mampo
 inaneana

danauwointa winene anten.

17 Iawe God, e apanaa banlamoe wieana
e wadia iwa osowe teamowo wampu,
bola sa e sonabeana e wanempa bolawa,
bola sa ipa kakaiwaida e eba witaawo de-
wasana.

18 Iawe God, e apana uduudu onapoitone war-
erekasaitona.”

19 Israel apanawa owa bedewe tawo makowa
asiasi anton. Tane Isibt warerewa oasiwa ita tu-
rakawa pue mampe teiteinala ita turaka wadeia
apanawa owa bedewe antono numamon. Ipawa
Iawe God owa dewasano leulene wisene apana sa
numamon.

Miriam sasawa

20 Aron weanapa Miriam, me ipa peroweta.
Me sino kerauda wadene ioto isiwa do nomone
antone sinou epeie biantoie. 21 Miriam sasalene
wane wanase,

“Ne sasa mampe Iawe God wadaposisadina,
ipawa me emalawoa apanawa nanaumone
aimon,
me oas ita turaka pue mampe teiteinala wadeia
apanawa
noanamono owa bedewe anton.”

Esa sigasigaua leulentue euda segalen

22 Mape Moses Israel apanawa banlamone Owa
Bumawa enee Sua sala makowa bedewe anton.
Mo walama natadea bedewe sala makowa bede-
wainta antoie mai esa da donsapona, dia. 23 Tane
mo bola Mara* bedewe wimone esa donsaiena,

* 15:23: Ebo Mara Ibru aiawe ipawaida ipa sigasigaua.

esa sa sigasigaua mai naponā rua, dia. Ipawa sa baiwa mo bola sa ebowa Mara wane ituiena.

²⁴ Tane apana Moses mampe momoduntone waienase, “Tauma no esa dainea nata?”

²⁵ Sa baiwa Moses Iawe God mampe sau baiwa rauparileno ia kampa euwasan. Ita Moses ia sa wadene esa bedewe aubeno leulentue esa euda nanala segalen.

Ita sape Iawe God apana anaana wanamona ruawantompe waimompa, sa ipa mo wadaetamodia me aiawa ruawantompa ba, dia. ²⁶ Me wanase, “Naita ne aiana deaitopa asisudewaitonune ita ne emanawo dewa dodomana dewasununa ita anaanana ruawaitonuna, ne mai kero enalepa Isibt apanawa wanamona rua, dia. Ne Iawe God e inalepina apanawa, inaledino inawaa wainilana.”

²⁷ Ema aupe mo bola Elim bedewe wimoiena. Bola sa bedewe maneu uduudu 12 ita notonkela iawa uduudu 70 eneie. Mo sape saradountone waimoie.

16

God sala makowa bedewe mo nana wanamode

¹ Tane Israel apanawa uduudu bola Elim enee ita Sin sala makowa bedewe anton, bola sa ipa Elim ita wadi Sainai sawanauwo winede. Mo Isibt ene walama 15 wadedio uaboa natawa bedewe sape wimoiena. ² Ita sape mo osowe Moses ita Aron mampo momodunton.

³ Mo waienase, “No Isibtiwa wainitana walamawe Iawe God bonepona dima baiwa enen. Ipawa sape no wainite moia ita nana eubu

namoite. Tane e no banlanee mape sala makowa bedewe wileno omana bowantata baiwantitana.”

⁴ Tane Iawe God Moses diene wanase, “Ewee! Ne nana e baila uboe unu rua wapaaubepo iepi.✧ Ita apana walama sa deadea nanawa ruawantompe mo menamodia rua antompe wadompa. Ema epeinta ne mo wadaetamope ewapa, mo ne anaanana ruawantopu ba, dia. ⁵ Wiki deadea bedewe walama ⁶ oshowe apana antompe nanau auwempe posawa nata aimompa walama nata bedewe napua rua.”

¹¹ Tane Iawe God Moses diene wanase, ¹² “Ne Israel apanawa momoduntoio etamona. Ema epe diamoa,

‘Rawilempo e moia nana tane tadinaida nuala menasadia rua bured nana. Ema epeinta e ateitana ne ipa Iawe e Godila.’ ”

¹³ Tane rawileidio nene uaraia wimone bola sa bedewe mo os uduudunton. Tane imonemba tadinaida uma esapa nosene saradontone waimoia bolawa uduudu butasan. ¹⁴ Ita bola sa butalene winedia makoleno aupe sala uduudu oshowe nitu da isana rua segalene winedie. ¹⁵ Israel apanawa dewa ema ewane mai atentopona, sa baiwa mo muba eda waitarantone waienase, “Sa dima eweitana?”

Ita Moses mo diamone wanase, “Sa ipa e nanala Iawe God enalena nanuna baiwa.✧ ¹⁶ Iawe God ema epe wade,

‘Apana deadea meba nanawa napia ruawalepie nana sa auwepi. Ita apana du dea

✧ **16:4:** Ion 6.31 ✧ **16:15:** 1 Korint 10.3

bedewe waimoia muba baiibu posa deadea aimopu.’”

¹⁷ Sa baiwa Israel apanawa dima God wana rua dewasaiena. Mo isiwa nana debamawa auweiena tane isiwa nana kerauda auweiena.

¹⁸ Tane mo posa deadea oteienu ruaulen. Ita mai mida da nana debamasadie wadedia moa di winakoalepona, ita mida kerausadie wadedia uduudu wadeienu ruaulen.✧ Du deadea apanawa nana sa wadeienu ruaulen.

¹⁹ Tane Moses apana diamone wanase, “Mai mida nana wadepiitudepio walama da wadepi.”

²⁰ Tane Israel apanawa Moses aiawa mai etape ruawantopona, dia. Mo isiwa nana moawa wadanaitudeienu winedio walama da puwan, ita nana sa kadilene motamotalen. Sa baiwa Moses apana mampo nuawa kadiidalen.

²¹ Walama uduudu tadinaida apana nomoie nana mo napua ruawa os auweie, tane omo wisedie pola wadio nana sa sisiwadie dialeide.

²² Wiki deadea bedewe walama 6 oshowe apana nomoie nana sa auweie apana deadea baiwa posa nata aimoi walama nata bedewe napua rua. Tane apana eiau wimone Moses waitarasane waienase, “Dima baiwa apana posa nata aimoi?”

²³ Ita me mo diamone wanase, “Ema ipa Iawe God anaanawa,

‘Imonepi ipa e bubuaitana walamawa. Walama sa Iawe God einpue nambesane kakaisan me meba baiwa.✧ Ande e nanala susuwa menalepia sumona tane nuwa menalepia nuitana. Ita nanala kampa

✧ **16:18:** 2 Korint 8.15 ✧ **16:23:** Ekisod 20.8-11

winakasalepia eno winompo ideita walama puwapi.’ ”

²⁴ Mo Moses wana rua, apana nana kampa winakasalena eieno winedio walama puwan ita nana sa mai da kadilepe motamotalepona, dia.

²⁵ Moses wanase, “Nana sa ande ema namona mai imonepi, ipawa ande ipa Iawe God walamawaida bubuaitana, sa baiwa e mai nana da apela tampe winompo donsana, dia. ²⁶ Walama 6 bedewe e nanala auwenuna tane walama 7 sa ipa Sabat walamawa, walama sawo e mai nana da donsana, dia.”

²⁷ Tane walama 7 osowe apana isiwa nomone antone nana auwepona baiwa banuntoie tane mai da donsapona, dia. ²⁸ Ita Iawe God Moses diene wanase, “E apana ema epe diamoa,

‘E ambi ne waeuwana ita anaanana mai eteipe ruawaitipona. ²⁹ E insene ateitana Sabat walamawa ipa Iawe God amonawa e baila. Sa baiwa me walama 6 osowe walama nata bedewe nana nane waina ruawa enalen. Sabat walamawa sawo e duwa dainaitane wanlempa, walama 7 osowe mai nolene nana banuwa aitana, dia.’ ”

³⁰ Sa baiwa walama 7 osowe apana mai nana auwepona.

³¹ Ita Israel apanawa nana bured ebowa waia *mana*.

³⁵ Sa baiwa Israel apanawa ena 40 bedewe nana mana naie waimoie. Mo mana naie tounawe antone Kanaan bolawa mampentone waine muba witapo irainton.✧

✧ **16:35:** Iosua 5.11,12

17

Esa seu bedewe noseide

¹ Israel apanawa Sin sala makowa enee antoi. Mo Iawe God wadio rua wanriasantoie antoie. Mo antone bola Repidimwa saradountone waimoie, tane sape mai esa da wineipona apana napu, dia.* ² Sa baiwa apana Moses mampe momoduntone waienase, “No esa nenawo nata!”

Tane Moses mo sipoamone wanase, “E dima baiwa ne mainawo momodutilana? Dima baiwa Iawe God rubu osowe ituilana?”

³ Apana gadompau makoidaleno esa nanawa menaidamono baiwa Moses mampe momoduntone waienase, “Dima baiwa no, obainimba ita no puemba do Isibtiwa wainitano banlaneano nonene esa abolawa bontata baiwantitana?”

⁴ Sa baiwa Moses Iawe God mampe badowa rauparilen, “Apana ema mampo ne dima dewasapa? Mo seu mampe ne boneapua baiwantoi.”

⁵ Tane Iawe God Moses diene wanase, “E koina mampe esa Nael epaana, koina sa wadee apana nambunepe enee bautaitaa. Tane apana eiau diamowo enapuo do aitana. ⁶ E ne bola Sainai bedewe seu osowe nananepe enepino ewanea, ita sape e koina mampe seu epawo ita esa nosepio apana wimopue napu.” Moses apana eiau eneiio danauwo dewa ema dewasa.

⁷ Ita Moses bola ebowa itune wana Masa ita Meriba,* ipawa apana Moses do wawantone ita Iawe God rubu osowe itune waienase, “Tauma no Iawe God do mape, ba?”

☆ **17:1:** Nambas 20.2-13 * **17:7:** Ebo Masa Ibru aiawe ipawaida ipa rubu ita Meriba ipawaida ipa wawanton.

Israel apanawa Amalekiwa do onantoi

⁸ Amalek apanawa wimone bola Repidim bedewe Israelwa do onantoiena. ⁹ Sa baiwa Moses Iosua diene wanase, “E apana isiwa sonabamowo antopue Amalek apanawa do onantopu. Ita imonepi wadi iwa osowe God ne koinana wano wadana wadapaposie enepina.”

¹⁰ Ita Iosua Moses dima diena rua dewasane Amalek apanawa onau eneia do onatoiena. Ita walama sa deawawo Moses, Aron ita Ea wadiwa odane antoiena. ¹¹ Tane Moses witapa wadenposie enedio Israel apanawa ona bedewe mukantoiie emalawoau aimoie. Tane me witapa wadediaisidedia walamawe Amalek apanawa mukantoiie Israelwa aimoie. ¹² Moses witapa garigarileno mai wadapaposidepona rua, dia. Sa baiwa Aron ita Ea seu wadane ituieno osowe wain. Tauma mo me tampe enane witapa wadana-posie eneio me witapa mai garigarilepona ideita omo pamen. ¹³ Ita Iosua apanawa do isimau mampe Amalek apanawa onau eneia nanau-mone aimoiena.

18

Dietero Moses ewaewa baiwa aleide

¹ Moses manainapa mamba Dietero, Midia pirisiwa, nitu uduudu God Moses ita Israel apanawa mampo dewamodia ita do ambi Israelwa banlamono Isibt ene nomone antoiena umanawa eten.

⁵ Me Moses manainapa ita do obampa mona nata banlamone Moses mampe sala makowa bedewe God wadiwa kakaiwa tampe saradoulene

wandia mampe antoiena. ⁶ Tane me andomana iedia wisepona me bauta gagalo wanaubene wanase, “Ne Dietero e nemonaa, e manainaa ita obana mona nata do e ewaewa baiwa ieitana.”

⁷ Sa baiwa mo wimoieno me nosene alene wiwira mampe wadene auwasane isuruwasan ita mo wanwambu ambi waimoia umanawa edawaitaranton. Ita mo eda auwantone ene Moses apewa bedewe anton. ⁸ Moses nemonapa nitu uduudu Iawe God Isibtiwa ita mo warereu mampo dewasana Israel apanawa inamopia baiwa umanawa dien. Ita do mo poka saiwa daitada into donsaio Iawe God saumone inamona umanawa dieno eten. ⁹ Dietero dewa eubu Iawe God Israel apanawa mampo dewamodie ita do Isibtiwa mukau atowe waimoia mampo otaubamone inamona umanawa etene nuawa eulen.

¹⁰ Dietero wanase, “Ne Iawe God wadaposiedina, ipawa e Isibt apanawa ita do warereu mukau atowe wainilano inalena. Oa, me Israel apanawa Isibtiwa mukau atowe wainilano inalen. ¹¹ Ulaipa, tauma ne atenten Iawe God ipa debamawaida mai god isiwa apana wadaposimoia ruau, dia. Ipawa Isibtiwa asoason-toie me apanawa Israelwa oniakadisamoie poka wanamoia mampo saumone inamon.”

Dietero Moses gagalosade

¹³ Imonemba Moses kotu wadeia bolawe aisidene waine apana sosou do empuempuntoia gagalowa dodomanasadie. Mo tadinaida wimone eneio ita alene rawilen.

¹⁴ Moses nemonapa me dewa uduudu apana baibu dewasadio ewene wanase, “Dima baiwa dewa ema uduudu e dewamoiana apana baibu?”

Dima baiwa nola ema eba os dewasaiano ita apana tadinaida eneio alene rawileide, mo menamodia e gagalou etaa?”

¹⁵ Ita Moses me sipoasane wanase, “Ne ema dewasadina ipawa apana ne mainawo ieia mo atentopu dima God menasadia rua mo dewasapua baiwa. ¹⁶ Tane apana nata empuempuntopua ne mainawo wimpuo ita ne mo dodomanamopa mida gagalowa wana ipa dodomana, ita ne God anaanawa ita gagalowa waeuwamopo atentopu.”

¹⁷ Moses nemonapa leusane wanase, “Dima e dewasaiana ipa mai euda. ¹⁸ Nola ema ipa saibusaihua e eba os mai dewasaa rua, dia. E ita apana do etela garigariidalepi. ¹⁹ Tauma ne asisuneano gagaloepa, God ipa e do sauepio ruaite dewasaa. Eulena e apana adiwoite mo empuempuntoia saiwa wadone God mampe gagaloitona. ²⁰ E mo God anaanawa ita gagalowa waeuwadewasamowo atentopu, ita do wanwan dodomana intawa waeuwamowo rua dewasapu. ²¹ Tane do apana uduudu bedeuwo e apana insadewasala sonabamowo mo uwau apanawa wanantopue apana uara, da 1,000 da 100 da 50 ita da 10 oniamopu. Ita apana mida God sawantoia e ewamoie sumanaibuitiana ita do mo mai apana puraiwau mampe nuau teineio gagalou dodomanasaia sonabamo. ²² Mo apana empuempuntoia saiwa atendewantompe dodomanasampa walama uduudu bedewe. Ita empuempu saiwa debama mo wadapue e manawo wimpu tane sai kerakera mo muba dodomasapua rua. Mo e sauepue sai moawa awanepuo ita e saia tekatekalepi. ²³ Naita

e epe dewasaa, God e banlaepi ita etea mai gari-garilepi, dia. Tane apana uduudu leuntopue bolawo antopue wanwan euda obasa waimompa.”

²⁴ Sa baiwa Moses nemonapa gagalowa uduudu etene rualene dewasan. ²⁵ Me Israel apanawa bedeuwo insadewasala apanawa sonabamone teamon uwau apana wanantone mo uara da 1,000 da 100, da 50 ita da 10 oniamoiena. ²⁶ Tane mo uwau apanawa ema walama uduudu apana empuem-puntoia dodomanasai. Ita empuempu saiwa debama wadeie Moses mampe ieio dodomanasade tane kerakera muba dodomanasai.

²⁷ Ema aupe Moses nemonapa Dietero auwasano ita me ene leulene bolawe alen.

19

Iawe God wadi Sainai oowe sabamolen

² Tane Israel apanawa bola Repidim ene antone Sainai sala makowa bedewe wimoiena. Ita mo wadi Sainai atowe bola dewasane apeu wadamone waimoie.

³ Ita Moses wadiwa odene alen Iawe God donsapie nata gagalontopua baiwa ita me apasane diene wanase, “E aite Iakob nosinosiwa Israel apanawa ema epe wae diamoa,

⁴ ‘E ebaida dima ne Isibt apanawa mampo dewasana ewale ateiten, ita atenla ne inamoia obampu mabupa oowe awanamodie aleidia ruawa ne e mabuna oowe awanalene ban-laleno mape mainawo wilen. ⁵ Tauma, naita e ne aiana ita sauana badowa wadanaitue ru-awaitonuna uwa daitada apanawa bedeuwo e ipa ne apananaida wanaitana.✧ Tawo uduudu

✧ 19:5: Taitus 2.14

ipa ne nebaana tane mo uduudu bedeuwo ne e sonabalepo apana uwataubuida ne nuana obampa segaitana,✧ 6 do e ipa ne go-naana apanawa wanaitana ita pirisitane uwa da kakaiwaida segaitane ne os baina wanlempa.’✧

Aia ema wamono etaana aite Israel apanawa diamowo etapu.”

7 Sa baiwa Moses wadiwae iene alene uwau apanawa diamono auweiena dima uduudu Iawe God wana rua benemamono eteiena. 8 Ita apana uduudu auwene waienase, “Oa, no dewa uduudu Iawe God wana rua dewamota.” Ita Moses apana oantona gagalowa Iawe God benemasan.

9 Iawe God Moses diene wanase, “Ne e manawo giou dubawaida bedeweinta wimpe manawo gagalontepino apana etapue atentopu Iawe God gagaloleide ita walama uduudu e sumanaiantempa.”

Ita Moses apana dima waiena rua Iawe God benemasano eten. 10 Iawe God me diene wanase, “E apana mampo ie aite ande ita imonepi diamowo imaadewadewantempa ne wadaposineapua baiwa ita do garau ideita mitamopu 11 ita walama natadeawa baiwa imaantopu. Walama sawo ne Iawe God wadi Sainai osowe iapo apana uduudu ewaneapua rua. 12 E wadi osowe enapundepio alepi ita mai mida wisepie e maka enapundena ampiboe bedewe odepi. Apana badowa diamoa, mo mai wadiwa odapue antopu ba ibua wirasapu, dia. Mida wadi sa wirasapia me ideita

✧ 19:5: Diutor 7.6 ✧ 19:6: 1 Pita 2.9; Gagalo 1.6; 5.10

epapubolepi. ☆ 13 Naita apana ba pue da maka sa enapundena nanausapie alepia e mai apana sa ibuwa wirasana tane e seu ba e mampe bosana. Ita e bui aiawa debama wampo etana sa ipa apana wadiwa antopue wadi atowe enompa.”

14 Ita Moses wadiwae iene alene apana diamona dodomanantopu God wadaposisapua baiwa ita do garau mitamopu. 15 Ita Moses mo diamone wanase, “E walama natadea iedia baiwa imaaaitana tauma ita alepie walama sa wisepia bedewe e mai babadala ba manamanainala do ninaitana, dia.”

16 Tane walama natadea bedewe tadinaida uma waie ita kelama lotoie, ita giou dubawaida wadiwa segalene wisen. Ita mo moina debamaia etaetawa bui moinawa rua eteiena. ☆ Tane apana sape eneia santone etepu uwauwalen. 17 Moses mo banlamono bola mo waimoia ene anton wadiwa God donsapua baiwa ita mo wadi sa atowe eneie. 18 Gasu debama wadi Sainai uduudu boden, ipawa Iawe God wadi sa osowe ia idia rua bedewe ien. Gasu sa odene alena ewaewa auni debama suwo gasuwa debama odepia rua oden ita wadi sa uduudu uwauwaidalen. 19 Tane bui aiawa wane debamalen ita osoweosowe debamalene aleidie. Ita Moses gagaloleno God aiawa debama uma rua wane me sipoasan. 20 Iawe God wadi Sainai osowe iene wisene Moses apasane wanase, “Mape ode winea.” Sa baiwa Moses wadi iwa osowe odene alene Iawe God donsan.

20

Anaana 10

¹ Ita God anaanawa ema uduudu apana dia-mone wanase,

² “Ne ipa Iawe e Godila, e Isibt tawowa bedewe nolau dewalala wainilano otaubaleno nolelana.

³ E mai god da wadaposisana, dia, ne dea os wadaposineanuna.

⁴ E mai kokoitau da uba bedewe ba tawo osowe ba esa bedewe tawo atowe wineia inainambu rua dewamona, diaida. ⁵ E mai mo mampo iminla emmisitane wadaposimona, ipawa ne ipa Iawe God, God obulala mai god da epo aupana wadepi. Apana mida ne dabuaneie eneia mo matangela osouwolepi ita matangela sa do mo obampu, atatau ita nosinosiu osouwo wisepi. ⁶ Tane naita e ne nuawadawadaneane ita aiana etane ruawaitana ne nuawadawadana mai diala e manlawo ita nosinosila ita do mo uaraia ando muntompa mampo winakasalepi.✧

⁷ E mai ne ebona rebareba wakadisasana, ipawa ne ipa Iawe e Godila, apana mida ne ebona rebareba wakadisasadia ne me matangelasapa.

⁸ Tane e Sabat walamawa insene onienadewaitana walama sa ipa kakaiwaida ne baina.✧

⁹ E wiki uduudu bedewe walama 6 bedewe nolaitonuna, ¹⁰ tane walama 7 ipa Sabat walamawa, ita walama sa einapune Iawe e Godila baina ena. Walama sa bedewe mai mida da nolawa dewasapi, dia, mai e, mai obanla ba mida nolala dewalala, ba puela,

✧ **20:6:** Ekisod 34.6,7; Diutor 7.9,10 ✧ **20:8:** Ekisod 16.23-30

ba apana da nambea wimone e bolalawo waimoia nolantopu, dia. ¹¹ Ipawa walama 6 bedewe Iawe God uba, tawo, owa ita nitu uduudu bedewe wineia dewamontuwan ita walama 7 bedewe nolawa bubuawalen. Sa baiwa ne Iawe God sau euda Sabat walamawa osowesana ita kakaisane neba baina einapune awowasana.✧

¹² E maaa ita inaa oniadewasamona,✧ epe mampe e wanwanla daumalepi Iawe e Godila bola ema enalediawo.✧

¹³ E mai witakadite apana da bosaa, dia.✧

¹⁴ E mai apana da manainapa ba badawa ninasaa, dia.✧

¹⁵ E mai poitaa, dia.✧

¹⁶ E mai kotu bedewe laga mampe apana da kadi wawuwa wae dia, dia.✧

¹⁷ E mai sosola dubu, manamanainapu, nolau dewalala mona ba iwoa, pueu kau, donkiu ba nitubu da mo mampoa ewanuaubuitana, dia.”✧

21

Apana kadimoia anaanawa

¹² Iawe God wanase, “Naita apana da sowa epepilepia, mo apana sa ideita bosapu. ¹³ Tane me mai bosapia insepe dewasapona, apana sa

✧ **20:11:** Bumpai 2.1-3 ✧ **20:12:** Matiu 15.4; 19.19; Mak 7.10; 10.19; Luk 18.20; Epesus 6.2 ✧ **20:12:** Epesus 6.3 ✧ **20:13:** Bumpai 9.6; Matiu 5.21; 19.18; Mak 10.19; Luk 18.20; Rom 13.9; Iems 2.11 ✧ **20:14:** Matiu 5.27; 19.18; Mak 10.19; Luk 18.20; Rom 13.9; Iems 2.11 ✧ **20:15:** Matiu 19.18; Mak 10.19; Luk 18.20; Rom 13.9 ✧ **20:16:** Ekisod 23.1; Matiu 19.18; Mak 10.19; Luk 18.20 ✧ **20:17:** Rom 7.7; 13.9

sawe weuwapie alepie inawaa wampia bolawa ne sonabepa.✧ ¹⁴ Tane naita me mida nuawa kadilepio apana da insepidoe bosapie tane me ina insepie me pulo ne baina suia bolawe alepia, mo apana sa ideita wadapuitue nambe antopue bosapu.

¹⁵ Naita apana da meba mamba ba inawa epepia, mo ideita apana sa bosapu.

¹⁶ Naita apana da sowa poilepie weregasapia ba apana da mampo gimaralepia baiwalempo donsapua, apana sa ideita bosapu.

¹⁷ Naita apana mida meba mamba ita inawa sua kadiwa wapie diamopia, apana sa ideita bosapu.”✧

22

E wanlempa anaanawa

¹⁶ Iawe God wanase, “Naita apana da i sanaa mai apana da naisepia baiwa sauasapona lagasapie ninasapia, me nainai mataopa dewasapie i sa wanepie muriwa naisepi. ¹⁷ Tane i sa mamba apana nainai menasampo toulepie, apana ideita i mamba i sanaa mataopawa ruawalepie malesasapi.

¹⁸ Tane naita i da baraulempa, mo ideita i sa bosapu.✧

¹⁹ Ita naita apana da pue do ninantopua, mo ideita apana sa bosapu.✧

✧ **21:13:** Nambas 35.10-34 ✧ **21:17:** Matiu 15.4; Mak 7.10

✧ **22:18:** Diutor 18.10,11 ✧ **22:19:** Liwai 18.23

²⁰ Apana uduudu ne os mainawo pulo itumpa, tane naita apana mida god da mampo pulo itumpa apana sa ideita bosapu.

²¹ E mai apana bola dauwo ieie manlawo waimoia, oniakadisamona, dia, insena e ipa epe bola da nambea apanawa Isibt bedewe wainile.

²² E mai obuobu ba suweibu oniakadisamona, dia. ²³ Naita e oniakadisamonuno mo sau baiwa ne Iawe God mainawo ke wampo etape saumopa ²⁴ ita do ne nuakadina polapolaua e ilepituwapi sa ipa ona bedewe isima moamoaua mampe emboialepa. Tane manamanainala obuntopue waimompa ita obanla suweibu segantopue waimompa.

²⁵ Naita e ne apanana da nuaparelala mane wanamone ita sipoa osowesane debama mai leusane wadawada insena, mane amonalala apanawa dewawa rua, dia. ²⁶ Naita e apana da mane wanaa ita me garawa onapea eneepia sauawa eueuwa rua, me e manea sa leusapie eneepi, ita e omo enediawo garawa sa leusae wanaa. ²⁷ Ipawa me garawa dea os obasa topio rupulepia. Me gara dainea rupulepie itulepi? Naita e mai gara sa leusae apana sa wanaa, me ne mainawo sau baiwa ke wampo sipoasapa, ipawa ne ipa Iawe nuapare Godiwa.”

23

Anaana dodomanau wiwirauntonta

¹ Iawe God wanase, “E mai apana isiwa dewau umanawa etadewasasia di lagau wanune leununa. E mai kotu apanawa mampo lagaitane

apana kadi dewasaia wawoitane kadi dewasaia saumona.✧

² Apana uara dewa dewasaikadisaia e mai ruautane dewasana, dia. Tane e kotu apanawa danauwo enonune gagaloitonune mo isiwa dewantoia rua mai lagaitana. E mai dewa kadiwa intawa wadanaaubeno ita kadi inilepie debamalepi.”

24

God sauawa badowa ualeide

³ Tane Iawe God anaanawa ita gagalowa uduudu Moses wanena alene apana diamono eteiena. Ita apana uduudu sipoasane waienase, “No dewa uduudu Iawe God wana rua dewamota.”

⁴ Mape Moses Iawe God gagalowa ita anaanawa uduudu wamona girumalen. Ita imonemba tadina bedewe me enenwisene wadi atowe pulo sumpa watawa dewasa. Ita do me seu uduudu 12 debamau eueuwa baiwa Israelwa dambaruaulene endomon. ⁵ Ita me Israelwa bedeuwo apana sanaau waaubamono antone pue

Iawe God mampe pulontopua baiwa bomone sumoiena. Ita do mo wanwan euda me do deantoiena pulowa pue kau otamone pulonton.

⁶ Tane Moses pue osinau moawa laukai bedewe aine en ita moawa da wadene pulo amonantoie sua bolawa butasane alen.

⁷ Ita me sauwa badowa girumalala wadene wisialeno apana uduudu eteiena. Ita waienase, “Oa, no Iawe God gagalo uduudu wana aiawa ruantate dewasata.”

✧ **23:1:** Ekisod 20.16

⁸ Ita Moses osina laukai bedewe winedia wadene apana uduudu osouwo uwakokosane ita wanase, “Ewane, osina ema ipa Iawe God anaanawa me sauawa badowa[☆] ema enalena mampe me do deaitena ipawanasadie badosade.”[☆]

¹² Iawe God Moses mampe gagalolene wanase, “E wadiwa ode winewo wainenta. Ne anaanana ita gagalona seu nata tabatabau osowe girumantape eneeppo aite apana waeuwamono etompe ruawantompa.”

¹³⁻¹⁴ Mape Moses ita me sauwa apana Iosua nata a baiwa imaanton. Me apana eiau diamone wanase, “E mape wanlempo no antate leuntate winta. Aron ita Ea e do mape wainilana, apana mida empuempuntompa mo mampo wimopuo dodomanamopu.” Ita Moses Iosua nata a uwantone God wadiwa iwe odane anton.

¹⁵ Tane Moses God wadiwa odene aidalen ita giou dubaia wisene wadi boden. ¹⁶ Ita Iawe God sapawa debamaia wadi Sainai osowe ien. Tane giou wadi sa bodene winedio walama 6 dialen. Ita walama 7 bedewe God giou sawanaida bedewe Moses apasana mampe wimpi. ¹⁷ Tane Israel apanawa wadi atowe waimoie pisiwane Iawe God sapawa debamaia ia debamaia impa rua wadi iwa osowe eweiena. ¹⁸ Ita Moses giou taunbolenawo odene alene waina walama 40 ita tadina 40 dialen.

[☆] **24:8:** Matiu 26.28; Mak 14.24; Luk 22.20; 1 Korint 11.25; Ibru 10.29 [☆] **24:8:** Ibru 9.19,20

25

God apewa kakaiwa

Iawe God Moses diena apana diamopio amonau daitada otamopue wimpu God apewa kakaiwa wadapua baiwa.

⁸ Iawe God Moses diene wanase, “E apana diamowo ape kakaiwa ne baina wadapuo ita ne wimpe mo waimoia bedewo wainepina. ⁹ E ape kakaiwa ita bedewe nitu uduudu aleupu mape euwaepo ewaa ruawaida dewasaa.”

Saua badowa bokisiwa

¹⁰ “Mo ia akeisia mampe bokis dewasapu. Ita daumawa 110 sentimita wadepi ita debamalepia sentimitawa 66 ita odepi alepia 66 sentimita wadepi. ¹¹ Tane etepa uduudu bedewe ita onape goldida os mampe rupusana ita moawa iawa gold os mampe wadadosana. ¹² Ita rin uduudu 4 gold mampe dewamone bokis wawa deadea osouwo teamona. ¹³ Tane kewa ia akeisia mampe dewasana ita gold os mampe rupusana. ¹⁴ Ita e kewa sa rin bedewe neanamowo bokis waiwa dauwo wimopu awanempaa baiwa. ¹⁵ E kewa sa rin bedewe aimoe ea, mai teinaubaitaa, dia. ¹⁶ Ne sauana badowa girumalala seu tabataba nata osouwo girumalala wineia enepo bokis ema bedewe aimoa.

¹⁷ Ita e bokis enabodawa ebowa; kadi in-sempadabuasampa goldida os mampe dewasaa, daumalepia sentimitawa 110 wadepi ita debamalepia sentimitawa 66 wadepi. ¹⁸ Tane e nitu nata ensel rua mabupu dola ebowa kerubim gold mampe nata dewamoa. E ama mampe

gold epamowo kerubim inainambu rua segantopu ¹⁹ ita kerubim dea wade baida da osowe itua ita da baida dauwo ituwo ita enabodawa do deantopu. ²⁰ Mo nata mabupu lalantopue bokis enabodawa enapubodapu. Ita enabodawa sa onapeinta danau deasapue itupue ewompa.✧
²¹ Tane e saua badowa seu nata tabataba osowe girumalala wadee bokis bedewe ana, ita enabodawa bokisiwa iwa osowe itua. ²² Ita kerubim nata mabupu sawanauwo ita kadi insad-abuasampa enabodawa onape sawano saua badowa bokisiwa winediawo ne donepina, ita sape ne anaanana uduudu eneepina Israel apanawa baibu.”

28

Tane do Iawe God Moses diena wata gold mampe dewasapi piupiu sumpa baiwa ita do wata da dewasapi bured kakaiwa itumpa baiwa. Ita siwa endowa nepa ita ragapa 7 siwa osowe endontompa dewasapi. Ita do me diena ape kakaiwa dewasapie bedewe empipundepio bola nata segantopu ita gara seupibodepi bola nata empuempusapia baiwa. Ita diena gonaalepie panepi. Tane do diena pue pulontompe sumpa watawa dewasapi ita do witapu ita wau mitompa abomawa dewasapi.

Pirisi garawa

¹ Tane Iawe God Moses diene wanase, “E tataa Aron ita me obampa Nadab, Abiu, Eliesia ita Itama diamowo wimpu. Israel apanawa bedeuwo ne mo sonabamona ne pirisina wanantopu pulo sumpa baiwa. ² Ita e gara kakaiwa Aron taumpa

✧ 25:20: Ibru 9.5

baiwa dewamoa. Ita me taumopie ewaewawa eulepio apana ewapue sawantopue atowentopue wiwirawantopu. ³ E mo mida ne aten wanamono nitu dewamoia atembuida apanawa diamowo wimpu. Mo os Aron pirisilepia garawa dewasapu, ita e me enapune awowasae ituwo pulo sumpa apanawa segalepie simbianeampa.”

31

Iawe God apewa dewalala apanawa

¹ Tane Iawe God Moses mampe gagalolene wanase, ² “E asisunea, ne Besale Uri otopa Ea atawa Iuda damba bedewe sonabena, ³ ita me ne aleuna mampe nopesana. Ne insaisa euda ita aten me wanana nitu daitada dewasampa baiwa, ⁴ me iwasawa dewamopaa ipa gold, silwa ita nitu kiborala oau daitada dewamompa, ⁵ me bena eubuida seu oau daitada nomopie mampe dewamopi, ita do ia tasisamopie oau daitada dewamopi. Me nola ema atemba insaisawa euda wadena mampe dewasapi.

⁶ Ita ne Oliab Aisama otopa Dan damba bedewe sonabena me sausapi. Tane do ne aten insaisawa iwasa apanawa isiwa wanamona nitu uduudu dewamompa baiwa, ne wane dieena rua. ⁷ Ne apena kakaiwa sau badowa bokisiwa ita kadi insadabua enabodawa osowe winedia ita ne apena kakaiwa puraiwawa uduudu dewamopi. ⁸ Tane wata ita nituwa uduudu, siwa gold mampe dewalala ita nituwa uduudu, ita nitu bonawa euwa piupiu sumompa watawa, ⁹ tane pulo sumpa watawa ita nituwa uduudu, ita mitamitantompa

abomawa do aboma osowe itumpa bolawa. ¹⁰ Ita do gara kakaiwa oau eubu, pīrisi ionoa Aron garawa ita me obampa garau taumompe pīrisi nolawa dewasampa baiwa. ¹¹ Ita do mena dewamopu apana osouwo itumpe kakaimompa baiwa ita piupiu bola kakaiwa baiwa dewamopu. Apana atembuida apanawa nitu ema uduudu dewamopu ne wane dieena rua.”

32

Israel apanawa pue kau inainamba rua dewa-saiena

¹ Israel apanawa Moses wadiwa odene alene wankasaleidio intawa eweie lewanton. Sa baiwa mo antone Aron mampe wimone enane panane waienase, “E no bainimba god da dewasawo banlanempa. Apana sa Moses Isibt bedewe wainitano banlaneno nonetana, mai atentepona dima me mampe segalen.”☆

² Ita Aron mo sipoamone wanase, “E komakoma gold mampe dewalala manamanaila, obanla mona ita anoanola asiwo otawiaitane mainawo winlena!”

³ Tane apana uduudu antone mo asiwo komakoma otaubamone otene Aron mampe anton.

⁴ Me gold sa otamone dewasano sisiwano ita pue kau mona bunawa inainamba rua dewasano segalen. Ita apana ema ewane mukantone wane waienase, “O Israelwa, god ipa ema no banlaneno Isibt ete nonetana!”☆

⁵ Aron apana epe dewantoio ewamone me pulo sumpa watawa nambanepe pue kau dewasan ita

☆ **32:1:** Aposel 7.40 ☆ **32:4:** 1 Kin 12.28; Aposel 7.41

sabamo gagalolene wanase, “Imonepi no Iawe God mampe oda dewasata.”

⁶ Imonemba tadinaida apana pue isiwa otene wimone pulo sumoiena ituwialepia baiwa tane wanwan euda pulowa dewasaiena naiena. Ita sape mo waine nana ita esa naiena. Tane mo esa nane uwau koakoaleno ninantoie ita dewa kadiuida daitada rebareba dewamoie.✧

⁷ Iawe God Moses diene wanase, “E tauwadea ie aita ipawa e apanaa Isibt bedewe waimoio banlamoano nomoiena muba kadikadintone miramiranton. ⁸ Mo tauwadea os ne anaanana waeuwamona eiena. Ita mo muba pue kau mona bunawa inainamba rua dewasane wadaposisaie ita pulowantoie. Ita mo waia nitu sa mo godiu Isibt bedewe waimoio banlamono nomoiena.

⁹ Ne ateina apana ema nuau badowaia. ¹⁰ E mai ne bodanea, ne nuana kadiidalen mo kadimopa. Tane e ita e nosinosia dewamopo uwa daitada apanawa uraia segantopu.”

¹¹ Tane Moses Iawe God mampe iririlene wanase, “O Iawe God e mukaa debamaia mampe e apana ema banlamoano Isibt ene nomoiena. Sa baiwa e mai nuaa kadiidalepio mo kadimoa, dia. ¹² Naita e mo kadimoa Isibt apanawa etapue wapuase,

‘E insaisa kadiwa insee baiwa Israel apanawa banlamoano wadiwa wimon ita sape e kadimowo diaidantopu.’ E mai nua kadilepio kadimoa. ¹³ Insea e nolaa dewalala Abraam, Aisak ita Iakob mampo eba eboawo badowa sauaitene waanase,

✧ 32:6: 1 Korint 10.7

‘Ne e nosinosa dewamopo uaraia kipora uba tampe wineia rua segantopu. Ita nosinosa bola ema uduudu sauamona wadapu ita mubaauwanalepie winakasalepi.’”[✧]

¹⁴ Sa baiwa Iawe God Israel apanawa kadimopona insaisawaledia en.

¹⁵ Ita Moses ene leulene seu tabataba nata adiwe ita danawe anaana girumalala awanene wadi ene iene alen. ¹⁶ Seu ema nata tabatabau ipa God dewasa ita me mebaipa sa osowe girumalen.

¹⁹ Tane Moses iene wisene mo waimoia tampolene kokoitau kau enedia ita do mo biantoio ewamon. Ita me nuawa kadiidaleno seu sa tabatabau dogo osowe aubamono epatuwialeno sisiwane danton wadi sa atowe. ²⁰ Me pue kau apana dewasaiena wadene ia bedewe suno intuwan. Ita me einsisideno isana wanaleno wadene esa bedewe memenaubene Israel apanawa diamone ita dewamono naiena.

²¹ Ita Moses Aron diene wanase, “Apana ema e manawo dima dewasaiena ita e mo banlakadisamoano kadi debamaia dewasaiena?”

²² Ita Aron me sipoasane wanase, “Debamana, e mai nuaa kadilempo do wanempa. E apana ema dewau atena mo insaisau kadi os dewasampe waimompa menamode. ²³ Sa baiwa mo ne dianeieno pue kau inainamba rua dewasana no banlanempe onianempa baiwa. Mo ne dianene waienase,

[✧] **32:13:** Bumpai 22.16,17; 17.8

‘Apana sa Moses Isibt bedewe wainitano banlaneno nonetana, mai atentepona dima me mampe segalen.’

²⁴ Ne mo diamone wanase, ‘Mo mida mampo bena oaoaua gold mampe dewalala winompa otawiantopu.’ Ita rua mo otawiantone ne neienu ia bedewe aubamono pue kau segalene wisen.”

²⁵ Ita Moses Aron ewena me mai apana oni-adewasamopia rua, dia, sa baiwa mo emalawoau apanawa mampo ewaewau apana koakoau rua seganton. ²⁶ Tane Moses mo waimoia bolawa intawa moape enene mukaleidie wadiase, “Apana mida Iawe God baiwa eneilana ne mainawo winlena!” Me epe wadio Liwai damba apanawa me mampe wimone auweiena.

²⁷ Ita Moses mo diamone wanase, “Iawe Israelwa Godiu ema epe wan,

‘E uduudu isimala moamoaua otamone bola wainila bedewe aitane bola sa uduudu bedewe sosolaida, baida sosola ita sosola tanlawoa uduudu bomonatuwapi.’ ”

²⁸ Tane Liwai damba apanawa Moses aiawa ruawantone antone ita walama sa bedewe apana wisiawa uduudu 3,000 bomoienu.

²⁹ Ita Moses mo mampo gagalolene wanase, “E Iawe God aiawa etale ruawaitene dewa dodomana dewasale eba obanla ita sosola tanlawoa bomolana. Sa baiwa Iawe God sauwa euda e osolawo itune empualene awowalen ita me piriwiwa wanaitane me nolawaitonuna baiwa.”

³⁰ Ita imonemba Moses apana mampo gagalolene wanase, “E kadi rebarebaida dewasalana. Tauma ne leunteape Iawe God mampe anteape

e adilawontape Iawe God waaisisapo e kadila dewasalana insepidabuasapi.”

³¹ Ita Moses leulene Iawe God mampe alene diene wanase, “Apana ema kadi rebarebaida dewasaiena! Mo gold otene dewasaieno kokoitau kau segaleno muba godiu wanasane wadaposisaie. ³² Ne menanedia mo kadi dewasaiena e inseedabuasa. Tane naita mo kadiu e mai inseedabuasaa mo mida e sonabamoana ebou e bukaa bedewe winedia bedewe ne os ebona e sinieaubea.”✧

³³ Tane Iawe God sipoasane wanase, “Apana mida ne adianananene kadiwa dewasana apana sa ebowa ne bukana bedewe winedia ne siniepaubepa. ³⁴ Tauma aite ne apanana bola dienawo banlamoe aita. Ne enselina bautalepie e banlaepi, ita ne walamana wisepio mo kadiu sipoasapo kadi dewasaiena matangelawa donsapu.”

³⁵ Ita sape Iawe God matangela debamaia dewasane kero kadiwaida wanaubeno apana osouwoleno poka etaidasaiena. Ipawa Aron pue kau inainamba rua dewasane ituno mo wadaposisaiena.

34

Moses seu sanaau nata tabatabau dewamon

¹ Iawe God Moses diene wanase, “E seu nata tabatabau bautaa epatuwiamoana rua dewamoa, ita seu sa osowe ne aiana bauta girumantena rua girumamopa. ² E imaite imonepi tadina bedewe ode wadi Sainai iwa oso ne doinea.”

✧ **32:32:** Gagalo 3.5

⁴ Sa baiwa Moses seu nata tabataba dewamon bautaa ruau ita tadinaida awanamone wadi Sainai osowe odene alen, Iawe God diena rua.

⁵ Ita Iawe God giou asiasi iene sape Moses nata eneie ita me meba ebowaida wan, “Iawe God.” ⁶ Moses enedio danaweinta me wisene aleidie mukaleidie wadiase, “Ne ipa Iawe God! Ne ipa Iawe God! Ne ipa nuana obasa ita nuapare Godiwa, nuana aiaisiwa wainedina ita nuawadawadana apanana baibu ipa debamaia. Ne dima wadina ruaida dewasadina. ⁷ Ne nuawadawadana apanana mampo sabamosapa mo nosinosiu uaraia mai wisiau rua mampo ita mo kadiu rebarebaida dewamoia insadabuamopa. Tane mo mida ne adianananeie aiana eteie mai ruantoipona ne nuakadina apana sa ita mo obampu ita atatau ita mo nosinosiu osouwo iepi.”✠

⁸ Moses epe etene dogo osowe dunelene nitomalene ita wadaposilen. ⁹ Ita wanase, “Tatana naita e ne ewanee nuua eulempa ne iririedina mai enea do ana. Tane apana ema nuau badoidaleno kadi dewasaiena, tane e no kadimba inseadabuasa ita e no wadanee eba obanaida wananea.”

¹⁰ Ita Iawe God me sipoasane wanase, “E asisunea! Ne sauana badowa e Israel apanawa manlawo itudina. E ando ginasa pokawaau ewamona, mai mapo apana da mampo ba bola da bedewe dewamopono ewapona e ewana. Ipawa ne dewa ema e baila dewamopo apana isiwa ewapue santopu.”

✠ **34:7:** Ekisod 20.5,6; Diutor 7.9,10

²⁸ Ita Moses Iawe God nata walama 40 ita tadina 40 wadiwa wankasanton. Ita me mai nana ba esa da napon, dia. Mape Iawe God seu tabatabau osowe saua badowa anaanawa 10 girumalen.

Moses inainamba leulene sapawan

²⁹ Moses anaana 10 seu nata tabatabau oso girumala awanamone wadi Sainaiwae iene alen. Me Iawe God nata gagalontoie baiwa namba leulene sapaidawan. Tane me namba sapaida wana mai atenlepona. ☆ ³⁰ Tane Aron ita Israel apanawa Moses namba sapaidawano ewane ita mo me mampe antopona santon.

³¹ Ita Moses Aron ita mo uwau apanawa apamono mampe wimoiena ita me mo mampo gagalolen. ³² Tane Israel apanawa uduudu me mampe wimono, me anaana gagalowa uduudu Iawe God wadi Sainai osowe wanena mo diamon. ³³ Ita Moses mo mampo gagaloleno dialeno me namba gara mampe lomalenboden. ³⁴ Tane Moses Iawe God mampe gagalo baiwa ape kakaiwa bedewe aleidia walamawe me namba lomaleidia wadediaubede. Ita me Israelwa mampo nosodie Iawe God anaanawa diamodio etei. ³⁵ Me gagalo baiwaleidia walamawe me gara wadediaubedio me namba sapa wadio ewei ita gagalo diasadie namba rupusade. Tane me Iawe God nata gagalontopua baiwa aleidia walamawe namba lomawa wadediaubede.

40

Tane Moses apana diamona pulo otepue wimpue ape kakaiwa wadapu ita nolawa daitada

☆ **34:29:** 2 Korint 3.7-16

dewasapu wadaposi baiwa ita do gara eubu piri si taumpa baiwa otepu wimopue dewamopu. Sa baiwa apana nolantopua puraiwawa uaraia otene wimoiena. Iuda damba bedewea Besale ita Oliab ipa Dan damba bedewea ita do atembuida apanawa mo saubu apana mona ita iwoa nitu ema uduudu dewamoiena, Iawe God Moses diena rua.

Ape kakaila wadeiena

¹ Iawe God Moses mampe wane wanase, ² “Uaboa dea ita walama dea bumpe e Iawe God donsampa apewa kakaiwa wadaa. ³ Tane e sau a badowa bokisiwa bedewe sau a anaanawa 10 wineia wadee ape kakaiwa bedewe itua ita gara mampe seuabodaa. ⁴ Ita wata wadee wine itue ita nitu uduudu wata mebaawa otee osowe teaa, ita do siwa nepa endowa wadee wine osowe siwa sumpa ote teaa.

⁵ Tane e wata gold mampe dewalala piupiu sumpa baiwa wadee sau a badowa bokisiwa danawe simampe enadodepi, ita ape kakaiwa moawa gara mampe seuabodaa. ⁶ Ita pulo sumpa watawa wadee ape kakaiwa moape odeiawo enadodepi. ⁷ Ita e wau ita witapu mitompa abomawa wadee pulo sumpa watawa ita ape kakaiwa bedewe odaodawa intawa sawanauwo enadodepi. Tane aboma sa bedewe esa memewo nope wisepio ea. ⁸ E ape kakaiwa ita pulo sumpa watawa gonaite gara mampe intawa moa seuabodaa.

⁹ Ita e mena wadee ape kakaiwa ita bedewe nitu uduudu wineia osouwo memamoa ita nitu sa uduudu enapune awowasaa, ita nitu kakaiwa segantopu. ¹⁰ Tane mena wadee pulo sumpa

watawa ita nituwa uduudu osouwo memamoa ita nitu sa uduudu enapune awowasaa, ita nitu kakaiwa segantopu. ¹¹ Ita do mena wadee witapu ita wau mitompa abomawa ita itumpa bolawa enapune nambemoe kakaimoa.

¹² Tane Aron ita me obampa do otamoe ape kakaiwa moape ita esa mampe duadimoa. ¹³ Ita Aron gara kakaiwa mampe benasaa ita mena me oshowe memea ita me enapune nambesawo pirisilepie ne simbianeampa. ¹⁴ Tane me obampa otamoe wine pirisi garawa mampe benamoa. ¹⁵ Ita mo mambu oshowe mena memeanana rua mo osouwo memea ita mo ne simbianeampe pulo sumpa apanawa wanantopu. Tane mena sa mo osouwo memeanana mo nosinosiu do pulo sumpa apanawa wanantopue wankasantompa.”

¹⁶ Iawe God wana rua Moses dewa uduudu dewasantuwan. ¹⁷ Ita ena nata bedewe uaboa dea ita walama dea bumpe mo ape kakaiwa dewasaiena. ¹⁸ Moses unsia endolepia bolawa dewamone* ita bedeuwo endolen ita kambara ita rou teeno alen ape wadepidodepia baiwa. ¹⁹ Ita me ape sa dewasane aupe rupu isiwa otene teabodalen tane osowesane onapainta pue etepa mampe ape iwa ita belawa itunboden, Iawe God wana rua.

²⁰ Ita Moses seu nata tabatabau otene sauwa bad-owa bokisiwa bedewe aimon ita bokisi sa wawa osouwo riniwa dola nagawa bedewe kewa neanamonono waiwa dauwo nomoiena. Ita oshowe kadi insadabua enabodawa itune boden. ²¹ Tauma

* **40:18:** Unsia endolepia bolawa dewamona sa ipa; mai dogo bedewe don tomopona, dia, tane nitu da dewasane oshowe endolena umanawa wade.

me saua badowa bokisiwa wadene alene ape kakaiwaida bedewe itune ita ape bedewe gara seunboden, Iawe God me diena rua.

²² Ita do me wata awanene alene ape kakaiwa bedewe gara seudia danawe wita on deneuwe eindoden. ²³ Ita do me parawa susula Iawe God mampe amonalene wata osowe itun, Iawe God me diena rua.

²⁴ Tane me siwa endowa nepa wadene odene ape kakaiwa bedewe wita sen deneuwesane wata enedia waiwa dauwo eindoden ²⁵ ita me Iawe God emawe siwa sumon, Iawe God me diena rua. ²⁶ Me watawa gold mampe dewala osowe piupiu sumpo bonawa alempa wadene gara seuiena danawe itun ²⁷ ita me piupiu sun Iawe God me diena rua.

²⁸ Tane me gara wadene ape kakaiwa intawa moa seunboden. ²⁹ Ita me pulo sumpaa watawa wadene ape kakaiwa danawe itun ita osowe me pulolepia baiwa pue bosan. Ita do me parawa pulolene sun, Iawe God me diena rua.

³⁰ Ita me witapu ita wau mitompa abomawa wadene alene ape kakaiwa ita pulo sumpaa watawa sawanauwo itun ita aboma sa bedewe esa memeno nopelen duadi baiwa ³¹ ita sape Moses, Aron ita me obampa do witapu ita wau mitamoie ³² walamaipa mo ape kakaiwa bedewe odaodawa baiwa ita do pulo sumpaa watawa mampe antompa mo bauta duadintoi, Iawe God me diena rua.

³³ Ita me ape kakaiwa ita pulo sumpaa watawa gonaalene gara mampe intawa moawa seunboden. Ita mape me nola uduudu diasan.

Iawe God sapawa debamaia iene ape kakaiwa nopesan

³⁴ Tane giou iene ape kakaiwa lolenboden ita Iawe God sapawa debamaia iene ape sa nopesan. ☆ ³⁵ Giou iene ape kakaiwa lolenbodaewinedie ita Iawe God sapawa debamaia nopesano baiwa Moses mai ape bedewe odapona rua, dia.

³⁶ Tane giou ape kakaiwa osowe iedie wine-dia punwadie ape iwa ediiedia walamawe Israel apanawa eie bola da bedewe antoi. ³⁷ Tane giou mai pundepi alepia mo mai nomopue antopu, dia, ideita giou punwapie ape iwa epiiepia walamawe mo nomopue antopu. ³⁸ Sa baiwa mo au antoia bedewe walamo giou eweiena ita Iawe God giou sa bedewe wandie, ape kakaiwa osowe ita do tadino giou bedewe ia bumedio eweie.

☆ **40:34:** 1 Kin 8.10,11; Aisaia 6.4; Gagalo 15.8

Ina Sanaa Gagalowa
The New Testament in the Kanasi Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Kanasi long Niugini
copyright © 1996 Wycliffe Bible Translators

Language: Kanasi

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0. You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020
b27bd40e-e091-5268-bcbf-8232e1d7501a